



Beavdegirji Sámi girkoráđđi (SGR)

25. – 26.02.2009

Evenášši

Čoahkkimis ledje:

Tore Johnsen, jodiheaddji

Ingrid Jáma – ii lean mielde meannudeame ášši 12/09

Inga Marie Nordstrand

Ingrid Johansen

Jonhild Joma – oassálasttii 26.02.

Mareno Mikkelsen

Tor Berger Jørgensen – ii lean mielde meannudeame áššiid 01/09 ja 02/09

Čállingottis:

Rávdná Turi Henriksen

Asta Johnsen

Inger Anna Gaup Gustad – oassálasttii 26.02.

Gerd Karin Røsæg

Eahketipmilbálvalus

Gaskavahku guovvamánu 25. beavvi dollojuvvui sámi/dáru eahketipmilbálvalus Skánit girkus, Evenášši.

Ráđdečoahkkin rahppojuvvui ándavttain goappešat beivviid, gaskavahku doalai Ingrid Johansen ja duorastaga Jonhild Joma.

Jodiheaddji sávai buresbuohtima buohkaide. Heajos dálkki dihte eai ollen buohkat čoahkkima álgui.

Lei okta mearkkašupmi gohččumii. Okta ráđđelahttu ii lean ožžon gohččuma e-poasttas.

Mearkkašumit áššelistui:

SGR ášši 13/09 Váldočáli virgádeapmi Sámi giroráđđái – cealkámuš – U.off. § 25 sihkkojuvvo. Ovddiduvvo ságastallanáššiid oktavuodas.

Lassiášši:

SGR 15/09: Nubbinjodiheaddji ja SGR/BL válljen.

Áššelistu:

Ášši SGR 01/2009: Čoahkkingirjijit

Ášši SGR 02/2009: Referáhittaáššit

Ášši SGR 03/2009: Diehtoáššit

- Ášši SGR 04/2009: Guovddášgirkolašrádiid jahkediedáhus 2008
- Ášši SGR 05/2009: Guovddášgirkolašrádiid jahkeplána 2009
- Ášši SGR 06/2009: Guovddášgirkolašrádiid bušeahhta 2009
- Ášši SGR 07/2009: Stádabušeahhta 2010. Vuoruheamit girkui ollislaččat
- Ášši SGR 08/2009: Stádabušeahhta 2010. Vuoruheamit Girkoráđđái
- Ášši SGR 09/2009: OVF fond. Ruhtajuohkin 2009
- Ášši SGR 10/2009: Gulaskuddancealkámuš NOU 2007:13 – Den nye Sameretten
- Ášši SGR 11/2009: Sámi miellahtu nammadeapmi Girkoráđi lávdegodđái Nemnd for gudstjenesteliv
- Ášši SGR 12/2009: Nammadit ovddasteddjiid Austrália álgoálbmotprošektii 2009
- Ášši SGR 13/2009: Válđočálli virgádeapmi Sámi giroráđđái – cealkámuš – U.off. § 25
- Ášši SGR 14/2009: Guovddášgirkolašrádiid čoahkkinplána 2010
- Ášši SGR 15/2009: Nubbinjodiheaddji ja SGR/BL válljen

SGR 01/09 Čoahkkingirjjit

1. Sámi girkoráđi čoahkkingirji 21. – 22.05.2008 Romssas. Davvisámi veršuvnda SGR` čoahkkingirjjis čoahkkimis Romssas 21. – 22.05.2008. Dárugiel veršuvdna dohkkehuvvui SGR čoahkkimis 03 – 04.09.08 Bodejjus
2. SGR` čoahkkingirji čoahkkimis 03. – 04.09.2008 Bodejjus
3. SGR/BL` čoahkkingirji telefončoahkkimis 29.09.08
4. SGR/BL` čoahkkingirji telefončoahkkimis 29.10.08

Mearrádus:

SGR dohkkeha čoahkkingirjjiid čuovvovaš mearkkašumiin:

Mearkkašupmi SGR/BL` čoahkkingirjji áššái 43/08 – Ájladde girku viiddideapmi Divttasvuonas – cealkámuš:

Girkohuksenáššit eai gula Sámi girkoráđi váldái. Galget sierra ákkat jus SGR galgá searvat girkohuksesnáššiide. Dat sáhttet ovdamearkkadihte leat go girkoviesus ii leat njuolgo gullelašvuhta báhppasuohkanii ja go ii ovttage ásahusas leat sierra ovddasvástádus girkovistti ovddas.

SGR 02/09 Referáhtaáššit

- 1) Čoahkkingirji Girkoráđi čoahkkimis 09. ja 14.11.2008, Øyer
- 2) Čoahkkingirji GR/BL` telefunčoahkkimis 12.12.2008
- 3) Čoahkkingirji Girkuidgaskasaš ráđi čoahkkimis 08. - 09.09.2008, Hamar
- 4) Sámi girkoeallinplána:
 - Referáhtta bargojoavkku telefunčoahkkimis 05.09.2008
 - Referáhtta bargojoavkku čoahkkimis 03.11.2008, Værnes
- 5) Referáhtta Davvisámi girkoeallinlávdegotti čoahkkimis (DH-bgr) 02. – 03.12.2008, Romssas
- 6) Lullisámi girkoeallinlávdegoddi (ÅGM):
 - Referáhtta čoahkkimis 06.09.2008, Troanddin
 - Referáhtta čoahkkimis 24.11.2008, Troanddin
 - Referáhtta čoahkkimis 09.01.2009, Snoasa

Mearrádus:

Sámi girkoráđđi váldá referáhttaáššiid diehtun čuovvovaš mearkašumiin:

Girkočoahkkingirji galgá fásta referáhttaáššin SGR:ii.

SGR 03/09 Diehtoáššit

- 1) Sámi girkobeavvit 2009 Anáris:
 - Juolludanreive 11.12.08 Sámedikkis – doarjja lágidit Sámi girkobeivviid
 - Referáhtta váldokomitea čoahkkimis Roavvenjárggas 27.11.08
- 2) Reive 04.12.08 Davvi-Hålogalánda bgr SGR:i – Sámi girkoeallin plána - Bismagotteráđi meannudeapmi
- 3) Reive 11.12.08 KGD SGR:i ja Nidarosa bgr. – sámi searvegoddi lullisámi giellaguovllus – njuolggadus
- 4) Reive 12.12.08 DH bismmas GKD:ii – boares girkolaš mearrádušat sámegeiela geavaheami birra – čielggadeapmi
- 5) Raporta Árvokonferánssas 17 – 19.09.08 Tromssas
- 6) Reive 10.11.08 DH bgr., LH bgr. ja Nidarosai – sámi nuoraidbarggu organiseren Norgga girkus, ja vástádušreive 09.01.09 LH bismagotteráđis
- 7) Reive 09.02.09 GR:s gulaskuddanáhusaide Norgga girku Oskooahpahušplána birra
- 8) Gihpa ”Neahttabáiki dutnje gaskal 6 ja 12 jagi”
- 9) Epoasta 28.01.09 SGR` jodiheddjii Tore Johnsen – NAČ gulaskuddamat
- 10) Bismagotteráđiid válljen 2009 – Sámi girkoeallima ovddasteddjiid nominašuvnda ja válljen:
 - Reive 12.12.08 DH bismagotteráđis SGR:i, ja vástádušreive 05.01.09

- Reive 30.01.09 SGR:as LH bismagotteráddái ja Nidarosa bismagotteráddái sámi báhppasuohkaniid birra
- Reive 30.01.09 SGR:s DH bismagotteráddái ja Nidarosa bismagotteráddái, ja vástádusreive 04.02.09 LH bismagotteráddái evttohasaid birra bismagottiid nominašuvdnakomiteai

- 11) Epoasta 30.01.09 – Eallinoaidnofága. Notáhtta boahtá
- 12) Bajilgovva SGR` jodiheaddji ovddastemiin ođđajagimánu 2008 – guovvamánu 2009 rádjái
- 13) Aviisačálus 16.12.08 SGR` jodiheaddjis Tore Johnsenis aviissaide lullisámi bisma Tor Singasa vihaheami birra
- 14) Aviisačálus 22.10.08 SGR` jodiheaddjis Tore Johnsenis Vårt Landii sámi liturgiijaid birra
- 15) Reive 14.01.09 GR:s gulaskuddanásahusaide – liturgalaš musihkkaevttohusa sádden
- 16) Reive 29.10.08 SGR:s Divttasvuona girkolaš oktasašráddái ja reive 02.02.09 Ájluovtta/Ájládde searvegotterádis Divttasvuona suohkani – Ájluovtta/Ájládde girku viiddideapmi
- 17) Samarbeidsråd for menighet og misjon: Giitoreive
- 18) Oahppaladdanprográmma, oahppaladdanovdasáhka ja oahppaladdančoahkkingirji DH bismmas:
 - Oahppaladdamis 17. – 21.09.08 Báhcavuona báhppasuohkanis
 - Oahppaladdamis 22. – 26.10.08 Skiervvá báhppasuohkanis
 - Oahppaladdamis 19. – 23.11.08 Kroken báhppasuohkanis
- 19) Reive 15.02.09 SGR jodiheaddjis Tore Johnsenis GR:i - Uppsala Interfaith Climate Manifesto 2008
- 20) Epoasta 16.02.09 SGR jodiheaddjis Tore Johnsenis – álgoálbmogiid referánsajoavkku ásaheapmi LWF:s ja čoahkkin miessemánu 2009
- 21) Raporta: ”3rd World Christian Gathering of indigenous people” Sydneys, Australiás 15. – 24.01.2000 Anne Christine Mortensenis
- 22) Aviisačállosat

Lassidiehtoášši:

- 23) Ságastallan SGR` válđočálli almmuhustevstta birra.

Mearráduš:

SGR váldá diehtoáššiid diehtun čuovvovaš mearkkašumiiguin:

- 7) *Norgga girku oskooahpahasplána lea sáddejuvvon gulaskuddamii. Plána lea 0-18 jagi*

ahkásaččaide ja boahhtá ovddit plánaid sadjái, maiddá konfirmašunáigge plána.
Gulaskuddanáigemearri lea čuoŋománu 20. beaivvi. Sámi girkoráđđi addá SGR/BL:i válldi buktit cealkámuša Norgga girku oskooahpahasplána gulaskuddamii.

8) *Gihpa "Neahttabáiki dutnje gaskal 6 ja 12 jagi":*

Sámi girkoráđđi lea ilus go sámi oskooahpahusa neahttabáiki dál lea rahppojuvvon ja giitá buohkaid geat leat leamaš mielde dán barggus. Neahttabáiki lea ovddasmannibargu sámi oskooahpahasas, ja ráđđi atná dan dehálaš bargun mii ferte vuoruhuvvot.

12) *Sámi girkoráđi jodiheaddji ovddasteamit odđajagimánus 2008 – guovvamánnui 2009:*
Lassidiehtu:

- Oassálastan Tromssas geahčadeame boahhtevaš kanturbáikki, ja lea leamaš mielde bargooheccii jearahallamis.

15) *Ipmilbálvalusodasteapmi ja sámi liturgiijat:*

Sámi girkoráđđi bargá oáččuhit sámi liturgiijaid seamma álkin gávdnat go liturgiijaid minddár.

23) *Mearkkašupmi dasa go ášši 13/09 "Váldočálli virgádeapmi Sámi girkoráđđái – cealkámuš – U.off. § 25"* lea váldojuvvon eret áššelisttus:

SGR vuhtiiváldá ahte GR direktveara lea váldán eret SGR ášši 13/09: Sámi girkoráđi váldočálli virgádeapmi - cealkámuš.

Ráđđi bivdá virggi almmuhit farggamusat, ja addá SGR bargolávdegoddái válldi addit cealkámuša váldočálli virgádeamis.

SGR 04/09 Guovddášgirkolašráđiid jahkedieđáhus 2008

Čoahkkáigeassu

Jahkedieđáhus 2008 lea ráhkaduvvon jahkedieđáhusa čuoŋvoleapmin. Jagi loahpa stáhtus lea vuodđun viidáseappot mihttoplánemii jagis 2009.

Jahkeplánas ledje 8 boadusmihtu ráhkaduvvon ja huksejuvvon Girko- ja kulturdepartementta juolludanreivve juogu mielde.

Girkočoahkkii 2004 mearridii sirdit Girkuidegaskasaš ráđi ja Sámi girkoráđi dieđáhusaid dohkkehanválddi Girkoráđđái. Dat mearkkaša ahte Girkoráđdi dohkkeha dieđáhusaid buot golmma ráđi ovddas ja sádde dan diehtun Girkočoahkkimii ja departementii.

Girkuidegaskasaš ráđđái sáddejuvvojit dat oasis jahkedieđáhusas mat gullet Avdeling for økumenikk og internasjonale relasjoner (dat mearkkaša GGR, SMM ja KUI bargosurggiid). Olles jahkedieđáhus sáddejuvvo GGR` miellahtuide e-poastta mielde.

Mearráduš:

SGR lea ilus go min vuoruhansuorggit leat čađahuvvon jagis 2008 ja váldá jahkedieđáhusa vuhtii čuoŋvovaš mearkkašumiiguin:

Ollislaš árvvoštallama vuolde.

Sámi girkoeallinplána teakstaoasi vuolde.

Das lea čállojuvvon: *"Sámi girkoeallinplána čuoŋvu biddjojuvvon ovddidanplána."*

Ráđđi bivdá dan sátnádeami rievdaduvvot ná: "Sámi girkoallinplána galggai ovddiduvvot Girkočoahkkimii jagis 2008. Plána gárvvisteapmi lea mañiduvvon čállingotti bargokapasitehta dihte ja galgá ovddiduvvot Girkočoahkkimii jagis 2010."

Mañemus teakstaoassi ollislašárvoštallama vuolde:

Ráđđi bivdá sátnádeami rievdadit dán láhkái:

"Eará álgoálbmotbarggut leat ráhkkanahhtit sáttatgotti Máilmmireligiovnnaid Parliamentii mas álgoálbmogat leat fáddán."

Oassi II, 3. čuokkis) Oskooahpahusa kapihttalii 2.2 galgá biddjot ruossoreferánsa.
Oassi III, 1. čuokkis Ipmilbálvalus.

Ráđđi bivdá dákkko lasihuvvot ovttá cealkaga: "Sálbmaseminára lea čadahuvvon, ja ođđa lullisámi sálmmat leat ráhkaduvvome".

SGR 05/09 Guovddášgirkolašráđiid jahkeplána 2009

Čoahkkáigeassu

Guovddášgirkolašráđiid jahkeplan lea ráhkaduvvon Girkočoahkkima láidestemiid ja departementta juolludanreivve vuodul. Dát dokumenta lea boadus guhkitáigge bargguin ossodagain ja jodihangottis. Ovddiduvvon plána juohká doaimma 8 váldooassái mas leat váldomihttu ja oassemihtut. Lea bargojuvvon oažžut mihtuid čielggasin. Jahkeplána lea ruđalaš rámmaide heivehuvvon.

Mearkkašumit:

Stáhtus:

s. 9, 1. oassi - Jahkeplána:

Sámi girkoráđđi galgá suodjalit, ovddidit ja ovdánahttit sámi girkoallima sámegeielaid eatnatvuoda ektui (dárogiella, lullisámegeiella, julevsámegeiella ja davvisámegeiella).

2. oassi:

Ossodagas leat leamaš gaskaboddosaš bargit ja eai buot virggiin leat leamaš bargit ja dat lea mielddisbuktán unnit bargokapasitehta ja olu barggu sidjiide geat leat barggus.

3. oassi:

Vuoruhuvvon barggut leat ja galget ain leat sámi oskooahpahus mas váldovuoruheapmi lea e-oskooahpahus girkui ja ruovttuide, ja našuvnnalaš konferánsa ja rekrutterendoaimabijut.

4. oassi:

Sámi girkoráđđi lea bargame dohkkehit julevsámi liturgiijaid ja davvisámi liturgiijaid olggosaddimiin.

5. oassi:

Sámi girkoallinplánas maid Girkočoahkkimii meannuda jagis 2010 daddjo eanet sámegeiela geavaheami birra girkus.

Sámi girkobeavvut geassemánu 2009 lea boadus ráhkkanbarggui jagis 2008.

Hástalusat ja vuoruhansuorggit:

S. 9: Sámi girkoallin – Jahkeplána – Lasáhus:

Dál lea erenoamáš dehálaš oažžut plána gárvvisin vai sáhtta luvvet ođđa resurssaid sámi girkoallimii.

Lea erenoamáš gáibideaddji áimmahuššat sámi girkoallima dakkár dilis goas Norgga girku máŋga ođastusa čuhcet sámi girkoallimii iešgudet dásis. Sámi girkoráđi barggut leat ráđi mielas dál viidábut go dat masa ráđi čállingoddi lea heivehuvvon.

S. 12, oassemihhtu 2 – Jahkeplána – Ođđa čuokkis:

SGR bivdá čállingotti ráhkadit ášši ráđđái mas SGR` njuolggadusat árvoštallojuvvojit ođđasit nuoraiddemokrátii ja hárrái.

Riskagova rievdeapmi:

- Rekrutteren ja bargoveahkadilli: duodavuohki: muttolaš 1 sirdojuvvo Duodalaš sadjái, vai dilli boahká oidnosii. Jáhkkinis lea maid buoridandoaivva dás duodalaš.

Mearrádus:

Sámi girkoráđi dohkkeha ovddiduvvon jahkedieđáhus evttohusa ráđi bargguide jagis 2009 daiguin rievdeamiiguin mat bohte čoahkkimis.

SGR 06/09 Guovddášgirkolašráđiid bušeahhta 2009

Čoahkkáigeassu

Bušeahhtaramma lea 57,6 mill. kr., ja das lea juhkojuvvon 30,3 mill. kr. bálkkáide oktan bargo-addidivvagiin. Sisaboahat leat 8,8 mill. kr. Demokratijaođastussii leat biddjon guokte ođđa virggi. Dasalassin oažžu Girkoráđi ruđaid kulturbušeahhtas mii earret eará gokčá kulturráđdeaddi virggi mas lea ovddasvástádus ovtastuhtit kultur barggu Norgga girkus.

Mearrádus:

Sámi girkoráđi ávžžuha Girkoráđi dohkkehit ovddiduvvon bušeahhtajuohkima jahkái 2009 Sámi girkoráđi doaimmaide.

SGR 07/09 Stádabušeahhta 2010. Vuoruheamit girku ollislaččat

Čoahkkáigeassu

Daid mearkkašumiid ja juolludeami vuodul mii lea jahkái 2009 addon ja dan ollisgirkolaš árvoštallama vuodul mii lea dahkkon Norgga girku ekonomalaš dilis, evttoha Girkoráđi čuoovvovaš vuoruhemiid jagi 2010 stádabušeahhtas:

- Oskooahpahušastus
- Searvegottebáhppavirggit searvegottiin gos álbmoga lassáneapmi lea stuoris ja sierrabáhppavirggit.
- Diijakonála vuoruheapmi
- Válggat ja demokratiija
- Girkolaš FoU doaibma
- Girku ja kultuvra
- Bissovašastus – Dálkkádat ja biras

Áššečielggadeamis vuolábealde čilgejuvvo eanet dáid vuoruhemiid birra. Dát juolludanevttohusat leat eanas ovdeš mearrádusaid čuoovvomeamit, vai daid sáhtta čađahit biddjojuvvon plánaid mielde ja dáinna lágiin olahit buoremus beavttu mearriduvvon mihtuid ektui.

Girkoráđđi hálida maid čujuhit eará surggiide mat leat stuora hástalusat Norgga girkus. Dat leat:

- Báikkálaš girku ruhtadilli
- Girkovistiid bajásdoalahus ja ođasmahttin, ráfáidahttojuvvon ja ráfáidahttinveara girkut. Reantobuvttadanortnega viidásetfievredeapmi.

Mearráduš:

1. Sámi girkoráđđi váldá ovddiduvvon evttohus diehtun čuovvovaš komeanttaiguin:

- Sámi girkoráđđi lea ovttaoaivilis Girkoráđi mearrádusevttohusa láidestemiide.
- Sámi girkoráđi mielas lea erenoamáš dehálaš ahte Girkoráđđi ovdanbuktá vuorrástuvvama báikkálaš girku ruhtadili dihte go čujuha dárbbu doaibmabijuide smávva oktasašráđiide.
- Girkoráđi sierrabáhppavirggiid vuoruheamis mearkkaša Sámi girkoráđđi ahte Lulli-Hålogalánnda bismagoddi čujuha dárbbui oažžut eanet resurssaid go galget čuovvolit ovddasvástádusa julevsámi giellajoavkku ektui. Ráđđi doarju bismagotteráđi árvoštallama ahte bismagoddá gártá váttisin čuovvolit sámi girkoeallima jus eai oáččo giella- ja kulturgelbbolašvuoda. Sámi girkoráđđi doarju maid Oslo bismagotti mearkkašumi ahte dárbbbašit sámi báhppavirggi Oslo bismagottis.

2. Sámi girkoráđis lea čuovvovaš kommeanttat Sd.prp. nr. 1:žii (2008-2009):

- Sámi girkoráđđi lea ilus go KGD lea bidjan ruđa ásahit lullisámi searvegotti. Lea dehálaš joatkit dakkár juolludemiin viidáseappot jagis 2010, ja ráđđi bivdá lasihit supmi jus čájehuvvo ahte ii lean doarvá 2009:s.
- Sámi girkoráđđi mearkkaša minddár ahte bušeahhtapoasttat main lea leamaš unnimus lasiheapmi dan mañemus 5-jagi áigodagas ”Tilskudd for kirkelige formål (post 71)” vuolde lea sámi biibbaljorgaleapmi ja dasto Kristent Arbeid Blant Blinde. Ráđđi bivdá boahte bušeahhtajagis lasihit juolludemiid dáidda bušeahhtapoasttaide.
- Ráđđi bivdá Girkoráđi diedihit dan ruovttoluotta KGD:ii.

SGR 08/09 Stádabušeahhta 2010. Vuoruheamit Girkoráđđái

Čoahkkáigeassu

Girkoráđđi ovddida bušeahttaevttohusa jahkái 2010 Kultur- ja girkodepartementii (KGD) ovdal njukčamánu 2. beaivvi 2009. Departmeanta bivdá bušeahttaovddideamis sirret gaskal:

- evttohusaid ođđa doaibmabijuide maida dárbbášuvvojit lassi ruđat
- bušeahhtalasihan dárbbuid dálá doaimmaid joatkimii
- sierra sivaid birra mat gáibidit liigejuolludemiid ja ahte 2011-2012 plánaid birra čilgejuvvo oanahaččat.

Girkoráđis leat mánga vuoruhansuorggi maid leat álggahan, ja maida dárbbášuvvo eanet ruhta. Dat leat Sd.prp. nr.1 (2008-2009) ja GKD juolludanreivve ja GČ` mearrádusa čuovvoleamit. Muhtin doaimmat leat čohkkejuvvon oktasaš bušeahhtapostii vai lea vejolaš vuhtiváldit GKD hálidusa čohkket gullevaš doaimmaid ovttasadjái.

Dán dokumenttas leat geahčadan ekonomalaš váikkuhusaid dain vuoruhansurggiin maidda dárbbášuvvojit lassii ressursat jagis 2010. Mearrádusevttohusas ovdanboahdá dat vuoruhansurggiin mii ovddiduvvo rádiide jagis 2010, gč. GR 6/09.

Áššebábir mii sáddejuvvo SGR:i ja GGR:i lea gaskaboddosaš dokumenta, daningo Girkoráđi loahppadokumenta ii leat vel gárvvistuvvon. Buot vuoruheamit ja dárbbut lea dattetge čohkkejuvvon dán dokumentii.

Mearrádusevttohus:

Girkoráđi vuoruhansurggiin čuoovvovaš doaibmabijuid jahkái 2010 daid namuhuvvon vuoruhansurggiin:

1. Oskooahpahusodastus – joatkin viidáseappot
2. IKT-ovdánahttin
3. Lassigolut jodiheapmái ja hálldahussii
4. Searvegottiidovdáneapmi
5. Sámi girkoallin
6. Rekrutteren
7. Miellahttomávssut økumenalaš organisašuvnnaide
8. Sivdnáduš ja bissovašvuohta

Sámi girkoráđis leat čuoovvovaš kommenttat Girkoráđi mearrádusevttohusii:

1. Sámi girkoráđi lea duhtavaš go Girkoráđi sámi girkoallinsuorggis bargá oáččuhit gokčat goluid Sámi girkoráđi čállingotti mearriduvvon fárrrema oktavuodas. Ráđdi hálida deattuhit ahte atná govttolazžan ahte GKD gokčá lassigoluid fárrrema oktavuodas.

Ráđdi hálida maid čujuhit ahte lea boastut go Girkoráđi mearráduš (GR 50/08) fárrreheami birra ovdandivvojuvvo dego livččii mearriduvvon *dáinna eavttuin* ahte lassigolut buhtaduvvojit. Sátnádeapmi dakkár ipmárdusa guvlui lei čállojuvvon hálldahusa mearridanevttohusas áššái, muhto Girkoráđi rievdatii mielaevttus dan sátnádeami juste danne vai garvá sátnádeami mii sáhtta bidjat dakkár buhtadeami áibbas eaktun. Girkoráđi dajai čuoovvovača 2. čuoggás: ”Girkoráđi áigu GKD:in ráđđalagaid bargat oážžut bušeahhtajuolludeami doaibmabiju čađaheapmái”. Dat sátnádeapmi ii daga buhtadusa eaktun.

Dán vuodul bivdá Sámi girkoráđi sihkkut dokumenttas sátnádeamiid mat dadjet ahte eaktun fárrremii lea ollislaš buhtadeapmi lassigoluid ovddas.

2. Sámi girkoráđi bivdá oskooahpahušsuorggi rámmaid juolludemiin vuhtiiváldit dárbbu ođđa virgái sámi oskooahpahušs neahttabáikki čuoovvoleapmái.
3. Sámi girkoráđi atná čállingotti bargoveagadilli leat heahtedilis ja bivdá ovddidit dárbbu ođđa virgái sámi girkoallimii (SGR` čállingoddi) boahhtejagi juo, jagis 2010. Ráđdi čujuha dán áššis Girkočoahkkima mearrádusii áššis GČ 13/97, 4. čuoggái, ja oaivvilda ahte Sámi girkoallinplána meannudeapmi jagis 2010 ii leat ágga vuordit dainna.
4. Ráđdi doarju maid dan ahte bivdojuvvojit 1-2 virggi lassii sámi girkoallimii jagi 2012 rájes vai lea vejolaš lasihit bargoveaga maññil Sámi girkoallinplána čađaheami. Ráđdi lea ovttaoavililis dasa ahte dat dárbbut mat biddjojit, ja dárbbu konsulentii/ráđdeaddái diakonijaja nuoraidbargosuorggis lea relevánta dán oktavuodas. Ráđdi ii dattetge hálit iežas čatnat guđeládje dat virggiit loahpalaččat adnojit.

SGR 09/09 OVF fond. Ruhtajuohkin 2009

Čoahkkáigeassu

OVF (Opplysningsvesenets Fond) ruðaid juolludeapmi dahkkojuvvo lága Lov om Opplysningsvesenets Fond, ásahuvvon geassemánu 7. beaivvi, ja Opplysningsvesenets Fond – “Tilskudd til kirkelige formål” njuolggadusaid vuodul, mat mearriduvvoje Girkočoahkkimis jagis 1997 (GČ 12/97). Njuolggadusat rievdaduvvoje Girkočoahkkimis jagis 2000 (GČ 09/00), unnit rievdadus dahkkui Girkočoahkkimis jagis 2002 (GČ 11/02). Girkoráđđi ja bismagotteráđit ožžot jahkásaččat eanet ohcamušaid OVF:ii go dan maid lea vejolaš juolludit. Buorit prošeavttat eai oáččo doarjaga go ruhtasupmi maid hálddašit, lea unnit go dat mii ohccojuvvo. Stuoradiggi, departementa ja Girkočoahkkin bidjet maid vassis rájiid muhtin oassái dan ruhtasupmis mii hálddašuvvo.

Girkoráđđi ja bismagotteráđit leat OVF juolludemiid doarjjahálddašeaddjit. Dat mearkkaša ahte Girkoráđđi ja bismagotteráđit leat ovddasvástideaddjit addit juolludan rámmaid doarjjavuostáváldiide. Girkuidgaskasaš ráđđi ja Sámi girkoráđđi doarjjavuostáváldit ráđiid čehppodaga dihte sierra surggiin ja juhket ruðaid daid surggiid siskkobealde mat lunddolaččat gullet ráđiide. Juohkin prošeavttaide dahkko daid ruhtarámmaid siskkobealde maid Girkoráđđi lea bidjan. Sámi girkoráđđi juohká prošeavttaide vuoruhansuorggis mii gullá ”Sámi girkoallimii”. Dán jagi juohká Girkoráđđi 700 000,- kr bargguide sámi girkoallimis. Dat ruðat mannet bargguide Sámi girkoráđi olis. Dán jagi bodii dušše okta olggobeale ohcamuš, muhto dađibahábut eai lean ruðat dasa dán jagi juolludeamis. Girkuidgaskasaš ráđđi juolluda ain ruðaid álgoálbmotvuoruheapmái Genévas.

Mearráduš:

Sámi girkoráđđi bidjá ruðaid prošeavttaide prošeaktabajilgova mielde mii lea dás mielddusin daiguin rievdadusaiguin mat bohte čoahkkimis čuovvovaš mearkkašumiin: Jus bušehtas báhcá ruhta liiggásin, de berre sámi nuoraidbargu vuoruhuvvot.

SGR 10/09 Gulaskuddancealkámuš NOU 2007:13 – Den nye Sameretten

Čoahkkáigeassu

Girkoráđđi lea gulaskuddanasahas Sámi vuogiatvuohalávdegotti čielggadeamis, ja ášši ovddiduvvo meannudeapmái Girkoráđis, Girkuidgaskasaš ráđis ja Sámi girkoráđis. Dán áššedokumenttas čielggaduvvojit álggos historjjálaš linját dárú sáme politihkas ja Norgga girku bargu dán suorggis. Dasto čuovvu gulaskuddancealkámuš.

Mearráduš:

Sámi girkoráđi gulaskuddancealkámuš-evttohus:

1. Sámi girkoráđđi giitá čielggadeami ovddas Sámi vuogiatvuohalávdegottis NAČ 2007:13 *Ođđa sáme vuogiatvuohhta*. Sámi girkoráđđi oaidná leat oahppan Finnmárkkuláhka barggus, ja vuhtiiváldán daid moaitámušaid mat čuvvo dan ášši meannudeamis. Girku bargá ovddidit dássásašvuoda olles álbmogis, muhto dássásašvuoda ii sáhte čilget dušše eanetloguálbmoga eavttuid vuodul. Sámi girkoráđđái lea danne dehálaš ahte ođđa láhkaaddin dán suorggis dohkkeha sámiid stáhtusa álgoálbmogin, ja čuovvu olmmošvuogiatvuodaid ja álbmotrievtti. Lea dehálaš ahte láhkaaddimis oidno ahte Norgga Stáhta lea vuodduduvvon guovtti álbmoga guovllu ala, sámi ja dáčča, ja ahte láhkaevttohus mielddisbuktá soabadeami ja vuogigalašvuoda, ja sihkarastá olbmuid iešgudetge identitehtain ja historjjáin eallit ovtta seamma guovllus.

Sámi girkoráđđi atná buorin eanas oasi dain evttohusain mat ovddiduvvojit NAČ 2007:13 *Ođđa sáme vuogiatvuohhta*, muhto ráđis leat moadde sierra mearkkašumi.

2. Sámi girkoráđđi oaidná ahte jearaldat galgá go ásahit sierra ortnegiid deavdit stáhta

álbmotrievttálaš geatnegasvuodaid kártet ja dohkkehit vuoigatvuodaid árbevirolaš sámi guovlluin Romssa fylkkas ja das lulás, leat guovddázis čielggadeamis. Sámi girkoráđđi doarju evttohusa ásahit čielggadeaddji kommišuvnna (Kártenkommišuvdna) ja sierraduopmostuolu árbevirolaš sámi guovlluid váras Romssa fylkkas ja das lulás – Finnmarkkommišuvnna ja Utmarksdomstolen for Finnmark málle mielde. Sámi girkoráđđi lea ilus go mearrasámiid vuoigatvuodát vuonaide ja mearragáttressursaide leat mielde Kártenkommišuvnna mandáhttaguovllus.

Sámi girkoráđđi lea mearkkašan ahte álbmotrievttálaš čeahpit lea divvon jearaldaga sátnádeapmái § 4:žis gos daddjo ahte kártenkommišuvdna galgá čielggadit geavahan- ja oamastanvuoigatvuodaid našuvnna rievtti vuodul. Sámi girkoráđđi bivdá lágas dahkat čielggasin ahte dákkár vuoigatvuohtagažaldagaid čielggadeamis galgá maid álbmotriekti biddjot vuodđun.

Sámi girkoráđđi oaidná ahte lávdegoddi digáštallá eaŋkil mearrádusaid mat gullet Kártenkommišuvndii ja meahcceduopmostullui, ja lea mearkkašan ahte guovttis lávdegotti lahtuin oaivvildeaba ahte dan sierra ásahusa mii Kártenkommišuvdna ja meahcceduopmostuollu galgá šaddat, galget dušše sápmelaččat beassat atnit. Sámi girkoráđđi ii ane, nugo eanetlohku ge, heivvolažžan sirret dakkár etnalaš vuodu mielde – ja oaivvilda ahte ortnet galggašii leat rabas sihke sámiide ja earáide ja maid guoskat sámiide Ruota bealde.

3. Sámi girkoráđđi atná buorin go ođđa hálddašanortnet ásahuvvo stáhtaetnamii mii vel lea Nordlánddas ja Romssas, muhto lea eahpesihkar galgá go dat gáržžiduvvot dušše dan guovtti fylkii. Lea deatalaš ahte ođđa eaiggádeaddjiásahus, *Hålogalandsallmennet*, sihkkarastá doarvái sápmelaš váikkuhusa. Sámi girkoráđđi lea mearkkašan ahte máŋggas lávdegotti lahtuin leat hálidan eanet sámi ovddasteami allmennega stivrras ja suohkaniid meahcestivrrain, ja ahte dat maid lea ožžon doarjaga álbmotrievttálaš čehpiin. Sámi girkoráđđi bivdá ahte dakkár ovddasteapmi čuovvu álbmotrievtti.
4. Sámi girkoráđđi lea mearkkašan dan balu mii lullisámi birrasiin lea čuožžilan go čuoččuhuvvo ahte sámi vuoigatvuodát geahnahahttojuvvojit lulábealde Nordlándda. Sámi girkoráđđi doarju dan áddejumi.

Várreláhka čilge sámi vuoigatvuodaid dušše boazodoallovuoigatvuohtan, ja dušše geavahanriektin. Dat čilgehus eaktuda ahte lullisámi guovlluin eai leat guovllut mat vuoigaduhttejit eaiggáduššánvuoigatvuoda ja hálduvuoigatvuoda ILO-konvenšuvnna 169 14. (1) artihkala mielde. Dan leat álbmotrievttálaš čeahpit eahpidan.

Sámi girkoráđđi mearkkaša maid ahte lullisámiid vejolaš bivdo- ja guolástanvuoigatvuodát eai leat váldon mielde riektvuodđun sámi guovlluin lulábealde Nordlándda. Dat ii leat govttolaš, ja ráđđi bivdá danne láhkaaddi vuhtiiváldit láhkaaddimis maddái vuoigatvuodaid main lea dakkár vuodđu.

Sámi girkoráđđi hálida čujuhit ahte lullisámi guovllus lea erenoamáš heajos suodjalus sámi vuoigatvuodaid hárrái, ja dárbbasa danne buori riektesuodjalusa. Ráđđi bivdá dan vuhtiiváldit lága hábmemis.

5. Boazodoallolága rievdadeamis lea boazodollui ja boazosápmelaččaide geat johtet gaskal iešgudet fylkkaid ja guovlluid deatalaš ahte eai leat liiggás olu sierralágan hálddašan-ortnegat maiguin fertejit gulahallat. Sii dárbbášit buriid ja sullii seammaláhkásaš ortnegiid

miehtá riikka – ja ortnegiid mat maid leat nu bures go vejolaš heivehuvvon ránnariikkaid lágaid ektui. Earret ovtta evttohusa, de atná Sámi girkoráđđi buorin daid evttohusaid maid dievas lávdegoddi lea ovddidan. Sámi girkoráđđi doarju boazodoallorievtti čalmmostahttojuvvot sierra geavahanriektin stáhtaalmnenniin dain guovlluin gos lea sámi boazodoallu Davvi-Trøndelágas, Lulli-Trøndelágas ja Hedmárkkus – ja ahte boazodoalu ovddasteapmi guoskevaš meahccestivrrain evttohuvvo nannejuvvot.

6. Sámi girkoráđđi lea maid ilus dan vuđolaš barggu ovddas maid lávdegoddi leat dahkan árvvoštallamis das guđeládje ráđđeohcamiid gaskal almmolaš eiseválddiid ja sámiid ja earáid geain leat beroštumit sáhtta oažžut láchkii.
7. Loahpas hálida Sámi girkoráđđi čujuhit ovtta beali maid lávdegoddi ii leat giedahallan. Eanavuoigatvuođaid mearrádusaid oktavuodas ILO 169 konvenšuvnna artihkal 13:s (1) daddjo čielgasit ahte álgoálbmotvuoigatvuođaid árvvoštallamis ii galgga dušše ealáhusgeavaheapmi vuhtiiváldojuvvot. Ráđđehusat bivdojuvvojit maid áktet dan sierra mearkkašumi mii eatnamiin lea dan guovllu álgoálbmogiid kultuvrralaš ja vuoijñalaš árvvuide mat leat daidda guovlluide čadnojuvvon. Sámi vuoigatvuođaid árvvoštallamis bivdá Sámi girkoráđđi danne maid vuhtiiváldit báikkiid ja guovlluid sierra kultuvrralaš ja vuoijñalaš mearkkašumi. Árbevirolaš hávdesajit, bassibáikkít jna. sáhttet leat ovdamearkan das mii dása gullá. Guovlu ii gula dušše ealáhussii, muhto lea oassi olbmuid iežaset ipmárdusas alddiineaset ja birrasii. Sámi girkoráđđi bivdá láchkaaddi hukset dan vuolggasaji láchkii.

SGR 11/09 Sámi miellahtu nammadeapmi Girkoráđi lávdegoddái Nemnd for gudstjenesteliv

Čoahkkáigeassu

Girkoráđđi nammadii čakčamánu 2008:s ođđa lávdegotti; Nemnd for gudstjenesteliv 01.01.2009 - 31.12.2012 áigodahkii. Sámi girkoráđđi galgá nammadit ráđđeaddi miellahtu NfG:ii seamma áigodahkii mii galgá leat gulaskuddanolmmoš gaskal lávdegotti guovddášgirkolaš ipmilbálvalusbargguid ja daid bargguid mat leat jodus sámi girkoeallimis. Miellahttu galgá maid gaskkustit sámi jurddašuvuogi NfG:i ja addit dieđuid sámi ásahusaide NfG bargguid birra.

Ráđđeaddi miellahtun sáhtta miellahttu oassálastit čoahkkimiin, muhto ii leat geatnegahtton čuovvut buot lávdegotti čoahkkimiid.

Mearrádus:

Sámi girkoráđđi nammada sápmelaš ráđđeaddi miellahtu lávdegoddái Nemnd for gudstjenesteliv áigodahkii 1.1.2009 - 31.12.2012.

Miellahtun välljejuvvo:

1. Fásta lahttu: Jovna Zakharias Dunfjell
2. Várrelahttu: Berit Frøydis Svineng Johnsen

SGR 12/09 Nammadit ovddasteddjiid Austráalia álgoálbmotprošektii 2009

Čoahkkáigeassu

Sámi girkoráđđi ohcá ovttasbargat Sámedikkiin álgoálbmotprošeavttas Sáttatgoddi Austráalia 2009. Ulbmil lea bargat veahkkinn vuoiŋŋalaš árvvuid rollas dálá sámi servodagas. Prošeakta galgá čuoovvuvvot maŋŋil Parliament of the World's Religions^[1] oassálastima Melbourne gávŋpogis juovlamánus jagis 2009, Austráalia.

Sámi girkoráđi bargolávdegoddi (SGR/BL) lea mearridan ahte ráđi jodiheaddji, okta ráđđelahttu, válđočálli ja 1 olggobeale miellahttu galget ovddastit prošeavtta. Loahpalaš sáttatolbmuid vállden oassálastit fierpmádagas Austrálias juovlamánus 2009 válle SGR/BL. Prošektii biddjo 60 000,- kr OVF-ruđain jagis 2009, muhto prošektii dárbbášuvvo maid olggobeale ruhtadeapmi.

Mearráđus:

Sámi girkoráđđi oassálastá Máilmmi oskkoldagaid Parlamenttas Austrálias juovlamánus 2009 prošeavtta ruđalaš rámmaid siskkobealde.

1. Sámi girkoráđđi ohcá olggobeale oasseruhtadeami Máilmmi oskkoldagaid Parlamentta oassálastimii juovlamánus 2009.
2. Sámi girkoráđđi nammada čuoovvovaš olbmuid sáttatgoddái Austráliai jagis 2009, Ráđi jodiheaddji ja válđočálli lassin nammaduvvojit čuoovvovaš olbmot:
a: Ráđđelahttu: Inga Marie Nordstrand. Várrelahttu: Mareno Mikkelsen
b: Olggobeale lahttu: Lisa Jáma. Várrelahttu: Hans Ragnar Mathisen

Bisma Tor B. Jørgensen vejolaš oassálastin ruhtaduvvo su iežas bušeahtas.

SGR 13/09 Válđočálli virgádeapmi Sámi giroráđđái – cealkámuš – U.off. § 25

ÁŠŠI SIHKKOJUVVO.

SGR 14/09 Guovddášgirkolašráđiid čoahkkinplána 2010

Čoahkkáigeassu

Sámi girkoráđi mielas dahká ráđđi buoremus barggu lea doppe gos sámi girkoallin ellojuvvo. Dainna oahpásnuvvá ráđđi hástalusaide girkolaš surggiin dain guovlluin gos finada ja seammás beassá ráđđi muitalit iežas barggaid birra.

Ráđđi evttoha doallat ráđđečoahkkimiid jagis 2010 Álttás Finnmárkkus, Báidáris Nordlánddas ja Plassjes Lulli-Trøndelágas.

Mearráđus:

Sámi girkoráđđi mearrida čuoovvovaš čoahkkinplána jahkái 2010:

¹ Máilmmi oskkoldagaid Parlameanta lea fágaidrastideaddji organisašuvdna mii ovddida servodatberoštumi oskkoldagaid gaskkas ráfi, vuoigada ja bistevas ovdáneami. Geahča neahttasiiddu:
<http://www.parliamentofreligions.org/index.cfm?n=1>

- 1. čoahkkin: **guovvamánu 24. - 25. beivviid**
Áltá
- 2. čoahkkin: **miessemánu 19. - 20. beivviid**
Báidár
- 3. čoahkkin: **čakčamánu 07. - 08. beivviid**
Plassje

SGR 15/09 Nubbinjodiheaddji ja SGR/BL válljen

Girkočoahkkin vállje jodiheaddji Sámi girkoráddái guovtti jahkái hávális.
Sámi girkoráddi vállje nubbinjodiheaddji guovtti jahkái hávális.

Mearrádus:

Sámi girkoráddá vállje čuovvovaš olbmuid 2009 – 2010 áigodahkii:

1) Nubbinjodiheaddji válljen:

Ingrid Jåma válljejuvvui SGR` nubbinjodiheaddjin 2009 – 2010 áigodahkii.

2) SGR-BL válljen 2009-2010 áigodahkii:

Jodiheaddji: Tore Johnsen
Nubbinjodiheaddji: Ingrid Jåma
Miellahttu: Mareno Mikkelsen